

निधी वितरण -शासन घोषित किमान
आधारभूत किंमत ही विहित कालावधीतील
कृषि उत्पन्न बाजार समितीच्या आधारीत
दरापेक्षा जास्त असल्यास त्यामधील फरकाची
रक्कम बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्य व्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: योजना ३३२२/प्र.क्र.१५८/१अ

मंत्रालय विस्तार, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मादाम कामा मार्ग, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक: १४ डिसेंबर, २०२२.

वाचा:-

१. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र.: संकीर्ण २७१७/ प्र.क्र.१९९/१अ, दि. १७.९.२०१८.
२. महाराष्ट्र विनियोजन अधिनियम २०२२ निधी वितरण वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र.अर्थस २०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ४ एप्रिल, २०२२.
३. वित्त विभागाचे अर्धशासकिय पत्र क्र.अर्थस २०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ५ एप्रिल,
४. कृषि आयुक्तालयाचे जा.क्र.कृआ/गुनि/१/२/एमएसपी/३७१२१/२०२२, दि.०४.११.२०२२
५. महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित (महाबीज), अकोला यांचे संदर्भ क्र. महाबीज/ उत्पादन/२०२२/९०४/दिनांक १९.०९.२०२२ रोजीचे पत्र.
६. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र जा.क्र.कृ.आ.गुनि/१/२/एमएसपी/३९९२६/२०२२ दिनांक २८.११.२०२२

प्रस्तावना:-

राज्यातील बिजोत्पादन कार्यक्रमात स्थिरता आणण्याच्या दृष्टीने तसेच, शेतकऱ्यांचा बिजोत्पादन कार्यक्रमातील सहभाग कायम राखण्याच्या दृष्टीने दिनांक १७ सप्टेंबर, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार कृषि उत्पन्न बाजार समिती दर आणि शासन घोषित आधारभूत किंमत (MSP) यामधील फरकाची रक्कम बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना देण्याबाबतची नविन योजना सन २०१७-१८ पासून लागू करण्यात आलेली आहे.

सदर योजनेअंतर्गत विविध पिकांचे जिल्हानिहाय विहित कालावधीतील दररोजचे अधिकतम दर जर शासन घोषित आधारभूत किंमती पेक्षा (MSP) कमी असतील तर, ती फरकाची रक्कम बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना देण्याकरीता शासनाकडून अनुदान देण्यात येते. सदर अनुदान हे प्रमाणित व पायाभूत बियाणांकरीता देय असते. अशा प्रकरणी फरकाची रक्कम प्रोत्साहन अनुदान म्हणून महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित (महाबीज), अकोला आणि राष्ट्रीय बीज निगम, पुणे यांची बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना देण्यात येते. बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना देय रकमेची परिगणना करून, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित (महाबीज), अकोला आणि राष्ट्रीय बीज निगम, पुणे हे कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्याकडे प्रस्ताव सादर करतात. सदर प्रस्तावाची छाननी करून कृषि आयुक्तालयामार्फत योग्य तो प्रस्ताव कृषि विभागास सादर करण्यात येतो. सदर

प्रस्तावाची तपासणी मा.प्रधान सचिव (कृषि) यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्य स्तरीय समितीकडून करण्यात येऊन मान्यता देण्यात येते.

३. सन २०२१-२२ मध्ये महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ (महाबीज) मर्यादित, अकोला व राष्ट्रीय बीज निगम, पुणे यांच्यामार्फत बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना कृषि उत्पन्न बाजार समिती दर व शासन घोषित किमान आधारभूत किंमत (MSP) यामधील फरकाची रक्कम देण्यासाठी कृषि आयुक्तालय, पुणे यांनी राज्यस्तरीय समितीच्या मंजूरीसाठी सादर केलेल्या एकूण रु. २२५१.७२ लाख इतक्या रकमेच्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने राज्यस्तरीय समितीची बैठक दिनांक २५.११.२०२२ रोजी संपन्न झाली. सदर बैठकीमध्ये झालेल्या चर्चेदरम्यान अध्यक्ष, राज्यस्तरीय समिती तथा मा.प्रधान सचिव (कृषि) यांनी दिनांक १७.०९.२०१८ च्या शासन निर्णयाच्या अधिन राहून ज्या समितीचा मुळ दर जास्त असेल तो दर ग्राह्य धरून महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ (महाबीज) मर्यादित, अकोला व राष्ट्रीय बीज निगम, पुणे यांना पिक, वाण, दर्जानिहाय सुधारीत प्रस्ताव सादर करण्याचे निर्देश दिलेले होते. त्यानुसार, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य यांनी दिनांक २८.११.२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ (महाबीज) मर्यादित, अकोला यांचा रु.१६०९.९३ लाख इतक्या रकमेचा तसेच राष्ट्रीय बीज निगम, पुणे यांचा रु.१९९.३० लाख इतक्या रकमेचा असा एकूण रु.१८०९.२३ लाख इतक्या रकमेचा सुधारीत प्रस्ताव सादर केलेला आहे. कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी सादर केलेला सुधारीत प्रस्ताव अध्यक्ष राज्यस्तरीय समिती तथा मा.प्रधान सचिव (कृषि) यांनी दिनांक २५.११.२०२२ रोजीच्या बैठकीत दिलेल्या निर्देशानुसार असल्याने त्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

४. सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षात सदर योजनेकरीता लेखाशिर्ष २४०१ ए९२२ अंतर्गत रु.२५००.०० लाख इतक्या रकमेची अर्थसंकल्पीय तरतुद करण्यात आलेली आहे. सदर तरतुदीमधून रु. ४६१.७० लाख इतक्या रकमेचा निधी दिनांक ०५ जूलै, २०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये कृषि आयुक्तालयास उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे. वित्त विभागाने अर्थसंकल्पीय तरतुदीच्या ६० टक्के याप्रमाणे एकूण रु.१५०० लाख इतका निधी उपलब्ध करून दिलेला आहे. त्यामुळे सद्यस्थितीत सदर योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी रु.१०३८.७० लाख वितरणासाठी उपलब्ध आहे.

५. राज्यस्तरीय समितीने दिलेल्या मंजूरीनुसार कृषि उत्पन्न बाजार समिती दर आणि शासन घोषित आधारभूत किंमत (MSP) यामधील फरकाची रक्कम बिजोत्पादन करणाऱ्या शेतकऱ्यांना अदा करण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ (महाबीज) मर्यादित, अकोला यांना रु.१००० लाख इतका निधी कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या मार्फत उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

सन २०२१-२२ मधील गहू, बाजरी, मूग, तुर, उडीद, हरभरा, सुर्यफुल इ. पिकांचे उत्पादन घेतलेल्या महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ (महाबीज) मर्यादित, अकोला यांच्या बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना शासन घोषित किमान आधारभूत किंमत ही विहीत कालावधीतील कृषि उत्पन्न बाजार समितीच्या आधारीत दरापेक्षा जास्त असल्यास त्यामधील फरकाची रक्कम उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. सन २०२२-२३ या चालू वर्षाच्या लेखाशिर्ष २४०१ ए९२२ (१०० % राज्य योजना) अंतर्गत उपलब्ध असलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीमधून रु. १००० लाख निधी खाली नमूद केलेल्या लेखाशिर्षाखाली व अटी शर्तीच्या अधिन राहून वितरीत करण्यात येत आहे.

मागणी क्रमांक डी-३-२४०१, पिक संवर्धन, १०३, बी-बियाणे,
(००)(२८) किमान आधारभूत किंमत (MSP) आणि कृषि उत्पन्न बाजार समिती आधारभूत दर
यामधील फरकाची रक्कम बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना देण्याबाबत, (१०० टक्के राज्य कार्यक्रम)
३३- अर्थसहाय्य, (२४०१ A९२२)

१. सदर निधी P.L.A./बँक खात्यांमध्ये ठेवला जाणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.
२. या प्रित्यर्थ होणारा खर्च हा सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षाकरीता मंजूर केलेल्या अनुदानातून भागविण्यात येऊन उपरोक्त लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.
३. कृषि उत्पन्न बाजार समिती दर आणि शासन घोषित किमान आधारभूत किंमत (MSP) फरकाची रक्कम थेट लाभ हस्तांतरणाद्वारे बिजोत्पादक शेतकऱ्यांच्या आधारलिक बँक खात्यामध्ये जमा करण्यात यावी.
४. वितरीत करण्यात आलेल्या निधीच्या खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर करावे.
३. सदर योजनेकरीता आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणून व सहायक संचालक, लेखा-१ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
४. प्रस्तुतचे आदेश हे महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियम पुस्तिका (भाग-१) १९७७ मधील परिच्छेद १४२ व १४४ अन्वये प्रशासकिय विभागांना प्रदान केलेल्या शक्तीनुसार तसेच वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र.अर्थस-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ ३, दिनांक ०४ एप्रिल, २०२२ व वित्त विभाग अध्रशासकिय पत्र क्र.अर्थस-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ ३, दिनांक ०५ एप्रिल, २०२२ अन्वये दिलेल्या मंजूरीनुसार विभागाच्या स्तरावर निर्गमित करण्यात येत आहे.
५. हे आदेश महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका (भाग-१) १९७७ मधील परिच्छेद १४२ व १४४ अन्वये प्रशासकिय विभागांना प्रदान केलेल्या शक्तीनुसार तसेच वित्त विभागाचे परिपत्रक क्रमांक अर्थस-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३ दिनांक ०४ एप्रिल, २०२२ व अध्रशासकिय पत्र समक्रमांक दिनांक ०५ एप्रिल, २०२२ अन्वये दिलेल्या मंजूरी नुसार विभागाच्या स्तरावर निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२२१२१४१६२०३०९२०१ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महेंद्र घाडगे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
३. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित (महाबीज), अकोला.
५. संचालक (निविष्ठा व गुण नियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. महाव्यवस्थापक (उत्पादन), महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित (महाबीज), अकोला.
७. सर्व संचालक/सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
८. सर्व विभागीय कृषि सह संचालक.
९. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी.
१०. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
११. महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२ (लेखापरिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर.
१२. कक्ष अधिकारी (२-ओ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ४०००३२
१३. निवडनस्ती, कार्यासन १अ, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई -४०००३२.